

Nr 249.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående tillfälliga tillägg å vissa löner och pensioner; given Drottningholms slott den 13 oktober 1950.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

John Lingman.

Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Drottningholms slott den 13 oktober 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, LINGMAN.

Chefen för civildepartementet, statsrådet Lingman anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om tillfälliga tillägg å vissa löner och pensioner samt anför därvid följande.

De lönebelopp, som finnas angivna i grundlönetabellerna i 3 § statens löneplansförordning den 30 juni 1947 (nr 370), skola enligt 4 § samma förordning höjas eller sänkas enligt i huvudsak följande grunder.

Socialstyrelsen beräknar kvartalsvis förhållandet mellan de allmänna levnadskostnaderna i sista månaden under vederbörande kvartal och ¹⁰⁰/₁₁₀ av levnadskostnaderna i mars 1946. På grundval härav fastställer Kungl. Maj:t det procenttal (pristalet), som utmärker nämnda förhållande. Såframt icke Kungl. Maj:t och riksdagen funnit skäl särskilt föreskriva, att förhöjning av de i grundlönetabellerna angivna månadslönerna skall ske med högre belopp eller även i annat fall än som föranledes enbart av levnadskostnads-

utvecklingen, skall månadslönen höjas med 3 procent för varje hel mångfald av 4, varmed pristalet överstiger 100. Om pristalet, efter att ha uppvisat viss ökning, åter nedgår, skall dock månadslönen höjas efter oförändrat procenttal, så länge pristalet överstiger närmast lägre hela mångfald av 4. Dessa regler skola likväl icke medföra rätt till höjning av lönen efter högre procenttal än 18, motsvarande pristalet 124. Det lönebelopp, varå höjning får beräknas, har begränsats till 1 200 kronor i månaden. Om pristalet nedgår till eller understiger 90, skall, så framt Kungl. Maj:t och riksdagen därom besluta, månadslönen sänkas med högst 5 procent.

På grund av statsmakternas särskilda beslut (prop. 1947: 300, r. skr. nr 442; prop. 1948: 276, r. skr. nr 416; prop. 1949: 34, r. skr. nr 118; prop. 1950: 41, r. skr. nr 57) har emellertid angivna samband mellan löner och levnadskostnader icke upprätthållits. Enligt övergångsbestämmelse till statens löneplansförordning skulle sålunda bestämmelserna i 4 § träda i kraft den 1 juli 1948, såvida ej Kungl. Maj:t och riksdagen annorlunda särskilt beslutade, och enligt förordningen den 30 juni 1948, nr 553, skola nämnda bestämmelser träda i kraft först efter beslut därom av Kungl. Maj:t och riksdagen.

De särskilda grunder för höjning av månadslön m. m. enligt löneplansförordningen, som trätt i stället för den automatiska lönerörligheten, ha inneburit följande. För budgetåret 1947/48 fastställdes procenttalet 12 att läggas till grund för nämnda höjning. För tiden 1 juli—31 december 1948 skulle höjningen ske efter samma procenttal, dock att procenttalet skulle ökas till 20 för den händelse pristalet stege till 124 eller däröver. Samma grunder ha gällt under kalenderåret 1949 och gälla jämväl under innevarande kalenderår. Vad angår pristalets beräkning har Kungl. Maj:t efter riksdagens hörande (prop. 1948: 250, r. skr. nr 415) förordnat, att pristalet skall grundas å genom socialstyrelsens försorg verkställda beräkningar, vid vilka hänsyn icke skall tagas till direkta skatter och sociala förmåner, varjämte förordnats, att vid pristalsberäkningen $^{100}/_{110}$ av levnadskostnaderna i mars 1946 skola anses motsvara 1935 års genomsnittliga levnadskostnader ökade med 36,34 procent.

Att den automatiska lönerörligheten avkopplades under budgetåret 1947/48 sammanhänge närmast med att det under våren 1947 fanns grundad anledning förutsätta, att lönerörligheten vid tillämpning av dittills använda grunder för levnadskostnadsberäkningen skulle föranleda omotiverade svängningar i lönebeloppen. Motsvarande åtgärder under senare halvåret 1948 samt under åren 1949 och 1950 ha däremot ingått såsom led i den allmänna stabiliseringspolitiken i enlighet med de resultat som nåtts vid överläggningar med statstjänstemännens huvudorganisationer. Beträffande dessa överläggningar må här erinras om följande.

Pristalet för andra kvartalet 1948 utgjorde 120. Med utgångspunkt från att de för senare halvåret 1948 förutsebara prisstegringarna skulle bli relativt små — av organisationerna angivna till ett par enheter i 1935 års serie — och att i övrigt prisfördyring för konsumenterna skulle i möjligaste mån elimineras, ansågo organisationerna vid överläggningar våren 1948 godtagbart,

att procenttalet 12 för höjningen finge gälla jämväl under återstående delen av 1948, oktadt att den höjning, som skulle uppkomma i händelse av en anknäytning till automatisk lönerörlichkeit, skulle uppgå till 15 procent. Därest levnadskostnaderna — emot vad som syntes sannolikt — enligt levnadskostnadsberäkningarna för juni eller september 1948 skulle stiga så att pristalet beräknat enligt socialstyrelsens indexserie utan direkta skatter och sociala förmåner uppnådde pristalet 124, skulle procenttalet för höjningen ökas till 20. Detta innebar, att i sådant fall utöver tre fjärdedels kompensation för 16 enheters pristalshöjning över basnivån skulle erhållas full kompensation för 8 enheters pristalsstegring.

Vid sitt ståndpunktstagande förklarade sig organisationerna förutsätta, att jämväl för de i kommunernas tjänst anställda, som hade lönerna rörlighet reglerad efter samma grunder som de statsanställda, dåvarande tillägg komme att bibehållas under återstoden av år 1948 under samma förutsättningar som för statstjänstemännens vidkommande. Övriga samhällsgruppers — löntagares, jordbrukares och företagares — medverkan borde även söka eftersträvas för en allmän stabilisering av landets ekonomi. Organisationerna förutsatte vidare förhandenvaron av en effektiv priskontroll.

De för tredje och fjärde kvartalen 1948 fastställda pristalen utgjorde 120 respektive 122. Månadslönerna m. m. enligt löneplansförordningen utgingo på grund härav med tillägg efter 12 procent senare halvåret 1948.

Vid de förhandlingar, som omkring årsskiftet 1948—1949 fördes med huvudorganisationerna, uppnåddes enighet om att den automatiska lönerörligheten enligt statens löneplansförordning icke skulle sättas i funktion utan att även under 1949 det rörliga tillägget skulle utgå efter 12 procent, förutsatt att ej pristalet uppginge till minst 124, i vilket fall procenttalet skulle höjas till 20. Såsom villkor för uppgörelsen hade framstått, att den inginge såsom led i en politik för stabilisering av inkomsterna inom alla samhällsgrupper.

Pristalen utgjorde under första—fjärde kvartalen 1949 respektive 122, 121, 122 och 122. Den rörliga förhöjningen av lönen har därför bibehållits vid 12 procent under hela år 1949.

Vid förhandlingar, som avslutades i början av år 1950, uppnåddes enighet om att — under samma förutsättningar som innefattades i motsvarande överenskommelse för år 1949 — det rörliga tillägget skulle utgå enligt samma grunder, som gällde under år 1949. Såsom ett led i denna överenskommelse ingick att, om statstjänstemännens huvudorganisationer gemensamt i anslutning till 4 § 2 mom. statens löneplansförordning påkallade förhandlingar om det rörliga tilläggets förhöjning för viss begränsad tid efter utgången av år 1950, vid dylåka förhandlingar hänsyn skulle tagas till den längre tid, som statstjänstemännen i förhållande till andra grupper underkastat sig inkomststabilisering genom att medverka till det rörliga tilläggets maximering till 12 procent redan från och med den 1 juli 1948.

Pristalet har de tre första kvartalen 1950 utgjort 122 och är under innevarande kvartal 123. Det rörliga tillägget å lönerna har därför jämväl under år 1950 bibehållits vid 12 procent.

Enligt de nya pensionsbestämmelser, som gälla från och med budgetåret 1947/48, skall för rörligt tillägg å pensioner gälla samma procenttal som beträffande höjning av månadslön enligt statens löneplansförordning. Avkopplingen av sambandet mellan lönerna och levnadskostnadsutvecklingen samt fastställandet av 12 procents höjning av månadslönerna ha sålunda fått verkan även för det rörliga tillägget å pensionerna.

Vad angår grunderna för de kristillägg, som fortfarande, ehuru i väsentligt minskad utsträckning, utgå efter det nya lönesystemets genomförande, fattades vid 1947 års riksdag beslut (statsverkspropositionen, för flera huvudtitlar gemensamma frågor, s. 81, r. skr. nr 56) innebärande att kristillägget skulle regleras i anslutning till den procentuella förhöjningen av de nyreglerade lönerna. Då angivna procenttal utgjorde 6, skulle kristillägg utgå efter 16 procent, och för varje höjning eller minskning av förstnämnda procenttal med 3 enheter skulle kristilläggsprocenten ökas respektive minskas med 4,2 enheter. I enlighet härmed har kristilläggsprocenten sedan den 1 juli 1947 utgjort 24,4.

I anslutning till vad som förekom vid de förenämnda, i början av innevarande år avslutade förhandlingarna ha Statstjänarkartellen, Statstjänstemännens riksförbund och Tjänstemännens centralorganisation i skrivelse den 18 mars 1950 samt Sveriges akademikers centralorganisation i skrivelse den 29 april 1950 påkallat förhandlingar dels om gottgörelse för den längre tid statstjänstemännen underkastat sig inkomststabiliseringen och dels om storleken av det rörliga tillägget för tiden efter innevarande års utgång.

Vid de förhandlingar, som därefter förts med nämnda organisationer, har i september innevarande år enighet uppnåtts om att statstjänstemännen bör beredas kompensation för att de ett halvt år tidigare än andra grupper underkastat sig inkomststabiliseringen. Överenskommelsen innebär i huvudsak följande.

Kompensationen skall till anställningshavare utgå i form av ett tillfälligt lönetillägg motsvarande tre procent av grundlönen under ett halvt år, dock lägst 100 kronor och högst 216 kronor. Av praktiska skäl skall tillägget beräknas med hänsyn till förhållandena under tiden den 1 juni—den 30 november 1950 och utgå till den, som sistnämnda dag innehar anställning av ifrågavarande slag. Tillägg skall också utgå till den som den 30 november i år uppbär tjänste- eller familjepension och utgöras av tre procent av pensionens grundbelopp för ett halvt år, dock lägst 70 kronor och högst 144 kronor.

Förhandlingar rörande lönetilläggen för tiden från och med den 1 januari 1951 torde komma att upptagas i november innevarande år.

Departementschefen. Såsom ett led i strävandena att möjliggöra en stabilisering av pris- och inkomstnivån träffades under senare delen av år 1948 överenskommelse med vederbörande organisationer om prolongering av de vid årsskiftet 1948/49 eller därefter utlöpande kollektivavtalen. Den därmed godkända stabiliseringslinjen hade emellertid godtagits av statstjänstemännens organisationer ett halvt år tidigare eller således från och med den 1 juli 1948, då dessa avstodo från den förhöjning av det rörliga tillägget som eljest skulle ha ägt rum. Den löneglidning, som trots stabiliseringssträvandena under tiden därefter otvivelaktigt förekommit inom åtskilliga områden, har icke kommit statstjänstemännen till del. De ha sålunda därunder med mycket få undantag icke åtnjutit någon inkomstförbättring vare sig

genom ackord eller personliga lönetillägg eller andra former av lönefyllnad. För statstjänstemännen har under ifrågavarande tid ej heller genomförts någon tjänsteförteckningsrevision.

Vid träffandet av den överenskommelse, som ligger till grund för statsmakternas beslut om storleken av det rörliga tillägget under innevarande år, framstod det därför såsom skäligt att vid framtida förhandlingar om det rörliga tilläggets förhöjning hänsyn borde tagas till den längre tid statstjänstemännen i förhållande till andra grupper biträtt lönestabiliseringen.

I propositionen nr 41 till 1950 års riksdag uttalade jag härom, att det synes böra godtagas, att angivna omständighet beaktades vid förhandlingar rörande de grunder, som borde gälla beträffande rörligt tillägg efter utgången av år 1950. Detta uttalande föranledde icke någon erinran från riksdagens sida.

Det hänsynstagande till att inkomststabiliseringen varit gällande längre tid för statstjänstemännen än för andra grupper, som sålunda utfästs från statsmakternas sida, har vid de i september i år förda förhandlingarna med statstjänstemännens huvudorganisationer ansetts lämpligen kunna ske genom att viss kompensation beredes tjänstemännen i form av ett engångstillägg å lönen. Därvid har utgångspunkten varit den, att statstjänstemännen, om de icke redan från och med den 1 juli 1948 biträtt inkomststabiliseringen, under senare hälften av sistnämnda år skulle ha ägt åtnjuta ett rörligt tillägg, som med tre procent skulle ha överstigit det då utgående rörliga tillägget. På grund härav har engångstillägget i princip ansetts böra utgöra tre procent av grundlönen under ett halvt år.

Då för rörligt tillägg å pensioner skall gälla samma procenttal som för höjning av månadslön enligt statens löneplansförordning, ha även pensionstagarna varit underkastade inkomststabiliseringen redan från och med den 1 juli 1948. Det har därför vid de nu förda förhandlingarna framstått såsom naturligt, att jämväl pensionstagarna borde beredas kompensation i form av ett motsvarande engångstillägg å pensionerna.

Enligt min mening bör det kunna godtagas, att det utlovade beaktandet av att statstjänstemännen anslutit sig till stabiliseringssträvandena tidigare än andra grupper erhåller formen av dylika engångstillägg. Jag föreslår därför att frågan genom proposition underställes riksdagens prövning.

I detta sammanhang vill jag något beröra de yrkanden om högre lönetillägg, som från vissa håll framställts. Man har nämligen — under framhållande av att statstjänstemännen, om de först från och med den 1 januari 1949 biträtt stabiliseringspolitiken, under hela tiden från och med den 1 juli 1948 skulle ha erhållit ett rörligt tillägg om 15 procent — velat göra gällande, att engångstilläggen borde utgå med 3 procent av grundlönen under två och ett halvt år. Gentemot detta må emellertid framhållas, att en så långt gående kompensation skulle innebära, att statstjänstemännen komme i samma läge som om inkomststabilisering icke varit rådande utan de i statens löneplansförordning angivna grunderna för det rörliga tilläggets beräkning tillämpats. Om överenskommelse om stabilisering av inkomstnivån

från och med den 1 juli 1948 icke träffats med statstjänstemännen och på grund därav det rörliga tillägget under andra halvåret 1948 utgått med 15 procent, skulle säkerligen andra samhällsgrupper icke ha anslutit sig till stabiliseringslinjen utan att ha fått tillgodoräkna sig en därmed jämförlig inkomstförbättring. Följden hade då blivit, att inkomststabiliseringen kommit att inträda vid ett löneläge, som genomgående varit i motsvarande mån högre än vad som blivit fallet. Att medgiva större kompensation än som motsvarar ett halvt års tidigare medverkan i stabiliseringssträvandena är således icke motiverat och skulle uppenbarligen kunna få till konsekvens, att även andra grupper än statstjänstemännen göra anspråk på kompensation.

Rörande de närmare grunderna för engångstilläggen vill jag framhålla följande.

Av motiveringen för dessa tillägg följer, att desamma böra tillkomma endast sådana grupper befattningshavare och pensionstagare, vilkas avlönings- eller pensionsförhållanden äro så reglerade, att deras kontanta förmåner under andra halvåret 1948, om inkomststabiliseringen ej varit gällande, skulle ha utgått med högre belopp än som varit fallet.

I fråga om befattningshavarna innebär detta, att tillägg böra utgå till dem, som åtnjuta lön enligt någon av löneplanerna i statens löneplansförordning eller erhålla lön enligt äldre avlöningsbestämmelser jämte dyrtidstillägg och kristillägg. Hit böra hänföras även arvodestagare, för vilka arvoden bestämts till belopp motsvarande de kontanta avlöningsförmånerna i viss angiven löneklass eller för vilka arvoden på annat sätt förenats med rörliga tilläggsförmåner, samt — under vissa förutsättningar — timplärare, som åtnjuta arvode enligt gällande bestämmelser om timarvoden till vissa lärare vid civila och militära skolor.

Vad övriga grupper arvodestagare angår, bör däremot i princip gälla, att de icke erhålla engångstillägg. I allmänhet torde deras arvoden, vilka i flertalet fall fastställdes så sent som vid 1948 års riksdag, ha avvägts så, att de icke skulle ha blivit omreglerade för den händelse statstjänstemännen biträtt lönestabiliseringen först från och med den 1 januari 1949. Då emellertid i vissa fall särskilda skäl kunna föranleda att engångstillägg böra utgå även å dylika arvoden, synes bemyndigande böra utverkas för Kungl. Maj:t att förordna därom.

Engångstillägg torde böra tillkomma icke endast befattningshavare i statens tjänst utan i viss utsträckning även präster och anställningshavare i statsunderstödd verksamhet. I sistnämnda hänseende ifrågakomma i första hand sådana anställningshavare, vilkas löner i sin helhet utgå av statsmedel enligt löneplan i statens löneplansförordning. Tillägg synes emellertid böra enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande utgå jämväl till vissa andra befattningshavare i statsunderstödd verksamhet, såsom vid folkhögskolorna, de centrala verkstadsskolorna och de lägre lantbruksundervisningsanstalterna.

Beträffande pensionstagare bör såsom villkor för åtnjutande av engångstillägg i princip gälla att fråga skall vara om tjänste- eller familjepension, som utgår enligt grunder, antagna av Kungl. Maj:t och riksdagen, eller enligt bestämmelser för av staten övertagna tjänste- och familjepensionskassor och som är förenad med rörligt tillägg. Även härvidlag bör det få ankomma på Kungl. Maj:t att medgiva undantag, om detta kan anses påkallat av särskilda skäl.

Beloppet av engångstillägg bör såsom i det föregående framhållits principiellt motsvara tre procent av grundlönen respektive grundbeloppet av pension för sex månader. Av tilläggets anknytning till det rörliga tillägget följer, att detsamma icke bör utgå å större del av grundlönen eller grundbeloppet än som motsvarar det maximum som gäller för det rörliga tillägget. Detta medför, att engångstillägg maximeras till 216 kronor för befattningshavare och 144 kronor för pensionstagare.

Emellertid har vid förhandlingarna från personalorganisationernas sida framförts önskemål om att de lägre inkomsttagarna skulle beredas en något större kompensation än som erhålles med tillämpning av tre-procentsregeln. Ett visst minimum borde därför fastställas för engångstillägget. Med hänsyn till att inkomststabiliseringen utan tvivel varit mest kännbar för de lägst avlönade och då ett tre-procentigt tillägg å halvårsgrundlönen för vissa av dessa befattningshavare skulle utgöra ett relativt ringa belopp har jag ansett mig böra godtaga att tilläggen minimeras till 100 kronor för anställningshavare och 70 kronor för pensionstagare. I fråga om tillägg å pension synes därvid dock böra gälla, att tillägget icke får överstiga pensionens grundbelopp för en månad. Ett minimibelopp å 70 kronor bör med hänsyn till naturaförmånerna gälla även för manskap med lön enligt avdelning A å löneplan 5.

Då tilläggen äro avsedda att utgå såsom engångsbelopp, måste de förutsättningar för rätt att åtnjuta tilläggen, som hänföra sig till anställnings- eller pensionsförhållandena, vara för handen vid en bestämd tidpunkt eller under en bestämd tidsperiod. Frågan om inverkan av tjänstledighet m. m. i förevarande hänseende bör även regleras. I likhet med vad som skedde beträffande motsvarande spörsmål vid bestämmandet av tillfälligt lönetillägg för budgetåret 1945/46 torde närmare förslag i dessa frågor få underställas Kungl. Maj:t sedan riksdagen fattat beslut i ärendet. Jag torde här få inskränka mig till att angiva vissa preliminära riktlinjer, efter vilka frågorna synas kunna lösas.

I princip skall engångstillägget hänföras till sista halvåret 1948. Ett fasthållande härav skulle emellertid i praktiken föranleda betydande administrativa svårigheter. Man skulle då nödgas för varje särskilt fall undersöka vilken grundlön eller pension eller eventuellt grundlön och pension, som vederbörande uppburit under andra halvåret 1948. Det har synts mig angeläget att uppnå en sådan ordning, att dylika undersökningar undvikas och i stället enkla regler kunna utformas, så att uträkningen av tilläggen

underlättas och en snabb utbetalning möjliggöres utan att myndigheterna oskäligt betungas.

På grund härav har vid förhandlingarna med personalorganisationerna förutsatts, att tillägg å lön bör utgå till den som den 30 november 1950 innehar i det föregående angiven anställning och att tillägg å pension bör utgå till den som sagda dag äger uppbära sådan pension som förut nämnts. Visserligen innebär detta en schematisering, som för anställningshavare kan, till följd av befordran eller löneklassuppflyttning m. m., medföra ett förmånligare läge än om andra halvåret 1948 lagts till grund för tilläggets beräkning, men den av mig förordade ordningen torde ur administrativ synpunkt vara förenad med så stora fördelar, att den synes böra godtagas.

För den, som under tiden efter den 1 juli 1948 avgått med pension, medför den föreslagna regeln, att tillägget skall beräknas å pensionen och icke å lönen under den föregående anställningen. En annan anordning skulle bli alltför betungande för både den myndighet, hos vilken vederbörande varit anställd, och den myndighet, som har att utbetala pensionen. För övrigt torde, med hänsyn till att särskilt minimum föreslagits även för tillägg å pension, i flertalet fall icke finnas skälig anledning till invändning mot att tillägget beräknas å pensionen.

Såsom förutsättning för att fullt lönetillägg skall utgå bör i regel gälla, att befattningshavaren under sex månader närmast före den 30 november 1950 eller således under tiden den 1 juni—den 30 november ägt uppbära lön i sådan anställning som här avses. Om detta villkor icke är uppfyllt, bör reducering av tillägget ske. För timplärare och vissa andra grupper måste särskilda regler i detta hänseende meddelas. Tjänstledighet med avstående av hela lönen bör ej läggas vederbörande till last, om tjänstledigheten föranletts av offentligt uppdrag eller viss militärtjänstgöring. I vad mån tid, då befattningshavaren innehaft arbetar- eller arvodesanställning i statens tjänst eller varit permitterad på grund av arbetsbrist, bör tillgodoräknas, torde få bero på omständigheterna i det särskilda fallet. Reducering av det tillfälliga lönetillägget bör regelmässigt ske vid nedsättning i tjänstgöringstiden.

För att uträkningen av tilläggsbeloppen skall kunna förenklas i största möjliga utsträckning böra anställningshavare, vilkas löner icke utgå enligt löneplan i statens löneplansförordning, om så befinnes lämpligt, kunna i förevarande avseende hänföras till viss löneklass.

Engångstilläggen böra utbetalas snarast möjligt efter det riksdagen fattat beslut därom.

Kostnaden för de föreslagna engångstilläggen har uppskattats till omkring 33,5 miljoner kronor, varav omkring 14 miljoner kronor belöpa å affärsverken, 13 miljoner kronor å statsförvaltningen i övrigt, 0,5 miljoner kronor å löner och pensioner, som utgå på grund av prästerliga tjänster, samt 6 miljoner kronor å det statsunderstödda skolväsendet och annan stats-

understödd verksamhet. Av det totala kostnadsbeloppet avse omkring 27 miljoner kronor lönetillägg och omkring 6,5 miljoner kronor pensionstillägg.

Den å statsunderstödd verksamhet belöpande kostnaden borde i princip bestridas av statsmedel i samma utsträckning som andra kontanta avlöningsförmåner till de anställda. För den ojämförligt största av ifrågakommande personalgrupper, nämligen folk- och småskollärarna, innebär detta, att hela kostnaden skall bestridas av statsmedel. Det synes mig emellertid skäligt, att staten bestrider hela utgiften för engångstillägg även vid den övriga statsunderstödda verksamhet, som här ifrågakommer. Vad angår tilläggen å de pensioner, som utbetalas genom statens pensionsanstalt, är detta så mycket mer motiverat som statsverket under andra halvåret 1948 hade att svara för hela kostnaden för de rörliga tilläggsförmånerna å dessa pensioner.

För affärsverkens del böra kostnaderna för engångstilläggen utgå av de medel, av vilka verkens utgifter i övrigt bestridas. För tillägg å löner och pensioner, utgående på grund av prästerlig tjänst, torde medel ur kyrkofonden böra tagas i anspråk. Utgifterna för engångstillägg å löner och pensioner i övrigt synas böra bestridas från anslag å tilläggsstat för innevarande budgetår. Det torde därvid vara mest rationellt att ett enda förslagsanslag äskas för detta ändamål, lämpligen under tolfte huvudtiteln. Detta anslag bör upptagas till 19 miljoner kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels medgiva, att tillfälligt tillägg å löner och pensioner under budgetåret 1950/51 må i huvudsaklig överensstämmelse med av mig föreslagna grunder utgå till vissa befattningshavare och förutvarande befattningshavare i statens tjänst m. fl. enligt de närmare föreskrifter, som meddelas av Kungl. Maj:t;

dels besluta, att utgifterna för tillfälligt tillägg å löner och pensioner skola bestridas beträffande löner och pensioner, som utgå på grund av tjänst vid de affärsdrivande verken eller vid av dessa övertagna företag eller inrättningar, från de medel, av vilka verkets utgifter i övrigt bestridas, beträffande löner och pensioner, utgående på grund av prästerlig tjänst, från kyrkofonden samt beträffande löner och pensioner i övrigt från ett för ändamålet anvisat anslag;

dels ock till *Tillfälligt tillägg å vissa löner och pensioner* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1950/51 under tolfte huvudtiteln anvisa ett *förslagsanslag* av 19 000 000 kronor.

Kungl. Maj:ts proposition nr 249.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erik Berggren.
